

NNMK

7. årgang

JULEAVIS 2015

NYT NYTT LESESTOFF I JULEN

Julen er her, og det er også mannskoravisen!

Det du holder i hånden nå er 7. årgang NNMK-avis, rykende fersk fra trykkeriet i Hamnevegen.

Planleggingen av årets avis kom i gang noe senere enn i fjor, men en god gjeng NNMK-medlemmer har lagt juleforberedelser til side og bidratt til en fyldig leseopplevelse også i år.

Årets avis byr på bl.a. Trygves Porschedrøm, Hennings minner fra Nijmegenmarsjen, Knut-Håkons erfaringer med hund, Tarjeis innholdsrike bod og Sigmunds tanker om Volkswagen-skandalen. Videre leverer Sverre både quiz og vitser - og enda er ikke halvparten av artiklene nevnt.

Sett deg godt til rette og nyt en lystig leseopplevelse - jeg ønsker alle en god jul og et riktig godt nytt år!

Hilsen
Jon Øyvind

7. årgang

23. desember 2015

Ansvarlig redaktør: Jon Øyvind Tøsdal

Layout: Kamilla Andersen

Godkjent nettoopplag: 50

Printet hos Privatmegleren Bjørnefjorden

Utgiver: Nore Neset Mannskor

E-post: avis@nnmk.no

Takk til alle lesere og bidragsytere!

INNHold

Styretur til snøfylte Mjølfjell	4-5
Alt om min hund	6-7
NNMK bidrar i Norges nye oljeepoke	8-9
Volkswagen sitt juksestunt	10
Vitsehjørnet	11
Min erfaring som bjørksevjesanker	12-13
En særdeles vellykket champangelunsj	14-15
En aften med Eggum	16-17
Nijmegenmarsjen	18-20
Prøvekjørt - Porsche Cayenne	21-22
Fotoserie fra sommeren på Balkan	23
Velkommen inn i siste rettsinstans	24-25
En reise på kryss og tvers i Italia	26-29
Styretur til Mjølfjell	30-31
Quiz	32

Styretur til snøfylte Mjølfjell

Tekst: Marius Prestvold

Kultur er de uskrevne reglene, tradisjoner og normene som formes gjennom tid, jo lengre tid og jo mer en opplever sammen jo sterkere blir kulturen. I NNMK har vi utviklet en utrolig bra kultur som bygger oppunder det å hjelpe hverandre, stille opp for hverandre i tøffe tider, men også i lystige lag.

Styret i NNMK har som tradisjon å reise på en helgetur, turen har ved flere anledninger gått til Mjølfjell på familiehytten til familien Prestvold, hensikten med turen er å planlegge det foreliggende NNMK-året (eller en unnskyldning for å reise vekk med gutta). Hytten ligger idyllisk til i fjellheimen hvor vi får kjent på å hvordan det er å leve primitivt, helgen består av: truger, snømåking, snøsmelting, vannkoking, svette, god mat (litt drikkende) og ingen naboer (å se).

Historien jeg ønsker å dele med dere er fra januar 2015, et år som det kommer til å gå gjetord om i flere tiår fremover på grunn av de enorme snømengdene som falt denne vinteren. For de som er mindre kjent med forholdene på Mjølfjell er dette et snøhull uten like på linje med det mer kjente Myrkdalen, det kan på en normal vinter legge seg snø opp til 2 meter opp på hytteveggen uten at noen reagerer spesielt. Styret hadde like før jul bestemt seg for at slutten av januar 2015 var en ypperlig tid for å endelig reise på en helgetur til Mjølfjell, lite visste vi om hva som ventet i fjellheimen.

I begynnelsen av januar begynte det i media å bli nevnt «enorme snømengder» i Voss kommune og snørekordene florerte. Jeg tenkte etter hvert at om vi skulle opp til hytten for å ha det hyggelig var det var for gale om hele styret til NNMK ble stående å måke frem hytten hele helgen. Jeg valgte derfor å reise opp til Mjølfjell helgen i forkant for å måke taket fritt for snø slik at hytten var nesten snøfri og klar for hygge og intensiv planlegging. Glad og fornøyd setter Trygve og meg oss på toget lørdag 17. januar klar for helgetur til Mjølfjell, resten av styret kjører opp i Fredrik sin bil. Trygve og meg er de første som ankommer hytten, eller rettere sagt snøhulen. Vi må komme veldig nært hytten for å se at det faktisk er en hytte under all snøen, husk at her er det knapt en uke siden taket sist var fritt for snø.

Men som de to staute karene vi er var det ikke noe annet enn å ta spaden fatt og begynne å grave frem hytten. Snøen på dette bildet er ca 4 meter dyp. Når resten av styret kommer opp noen timer etter kaster de seg rundt (som de staute karene de er), tar opp spaden og begynner å grave. Helgeturen som skulle være preget av hygge og lite snømåking ble raskt snudd om til en helg med veldig mye snømåking og hedigvis VELDIG mye hygge. Jeg ønsker å trekke frem hvordan hele styret var med, sto på, for å grave frem hytten uten noen form for syting/klaging/masing/tvinging/truing eller andre -ing ord. Hele helgen gikk med til snømåking og enkelte i styret måtte tvinges til å legge fra seg snømåken, så stor var entusiasmen! Det er dette jeg mener er så fantastisk med samholdet i NNMK, vi stiller opp for hverandre og hjelper til selv om det er tungt. Vi legger flid i arbeidet og nekter å gi oss før jobben er gjort.

Over ser dere flere bilder fra arbeidet som ble utført. Til info ble hytteeier så fornøyd med arbeidet at det ble spandert en bedre middag (med litt drikke) på hele styret som tusen takk for hjelpen!

Her er for øvrig et bilde fra årets styretur

Alt om min hund

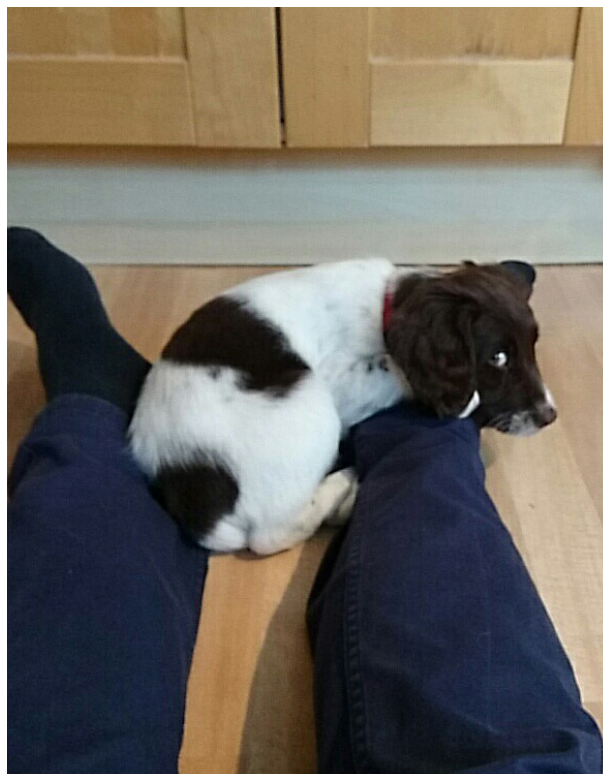
Det nærmer seg jul, og mange med små (eller store) barn sender ofte ut et skrytebrev om sine søte små. I år kan jeg og bli med, og introduserer mitt nye familiemedlem: Pippi.

Tekst: Knut-Håkon Hermansen

De fleste av mannskorets medlemmer har fått med dere at jeg har fått meg en liten krabat på fire bein som heter Pippi. Mange har vært genuint interessert i denne milepælen i livet mitt selv om de gjerne har vært mest interessert i selve hunden. De som ikke har vært like interessert har selvfølgelig blitt tvangsforet med informasjon, og jeg har sikkert ikke (som mange andre småbarnsforeldre) lagt merke til at motparten ikke brenner for emnet like mye som meg. Beklager det...

Pippi er en liten Kleiner Münsterländer, og i motsetning til mange som får nye familiemedlemmer, ble ikke «Pippi» til etter et noe tankeløst øyeblikk etter en lang kveld på byn. Hun er et resultat av en nøye planlagt «kombinasjon» av arv, miljø, evner og et flott eksteriør. Hun har en svensk mor og en dansk far. Pippi er et resultat av økt globalisering og internasjonalisering, og jeg tenker som stolt far at det gir gode forutsetninger for at hun kan oppnå mye her i livet (selvfølgelig hennes valg og så lenge hun er lykkelig). Hun kan nå langt, men jeg håper selvfølgelig bare at hun ikke drar lengre enn at hun hører meg og kommer hjem når jeg roper.

En skulle tro at det er lett å få tak hund, men det er mange hinder/faktorer som gjør at det ofte er svært vanskelig «å være først i køen» når det kommer til å velge ut en valp. Dette selvfølgelig hvis du ønsker å ha best mulige forutsetninger for ditt barn/hund og derfor velger seriøse oppdrettere. Videre er det naturlig å nevne litt mikroøkonomi i denne sammenhengen, der stor etterspørsel og lite tilbud gir «selgers marked» og «mange om beinet». Mine erfaringer fra denne prosessen, er at du bør sette deg godt inn i rasen du ønsker, og forhøre deg med upartiske anbefalinger fra de som brenner for hunden du ser passer best for deg. Eksempel kan være å kontakte klubben for den aktuelle rasen. Disse kontaktpersoner er som oftest svært ivrige til å hjelpe. Et godt grunnlag vil gi deg bedre forutsetninger for å lykkes med hunden på sikt, og det er utrolig tungt å ha en hund som er mye syk, eller sliter med hofter osv. Ikke hast for mye i denne delen.

Det høres gjerne lett ut å finne en god oppdretter, men det er mange skuffelser, og det tar mye tid. Spesielt når det er mange om hunden. Jeg brukte litt over 8 mnd fra jeg begynte å kontakte oppdrettere, til jeg fikk bekreftet at jeg fikk en valp som var innenfor det jeg var på jakt etter. Så ytterligere to mnd til før jeg kunne hente hunden. Med andre ord nærmer vi oss ett år. Til tider en umulig oppgave, og en tålmodighetsprøve. Vær forberedt på at noen oppdrettere sikkert kunne løftet standarden av bakgrunnssjekk utført i forkant av ordinære adopsjoner. Skrekkesempelet jeg har hørt om fra min bror er at de ble nektet kjøp, da ingen i familien var permanent hjemmeværende.

Min Pippi ble født 23. august 2015. Hun har en søster og 5 brødre. Etter tips fra annen nybakt far i mannskoret, har jeg skjønnet at det er viktig å få frem «tallene» som vekt, høyde, bredde osv, men disse ble dessverre ikke kartlagt. Når jeg hentet henne var hun 3,6 kg og nå er hun nok litt over 7kg, så de vokser utrolig fort (i perioder 1 kg i uken). Hun var liten og søt i hvert fall (akkurat som meg). Jeg hentet Pippi da hun ble 8 uker gammel, og vi tok fly sammen fra Göteborg i Sverige til Flesland etter en kort mellom landing i Oslo. En relativt smertefri affære med mange som ville si hei. Lurt å sjekke nøye med mattilsynet hvis du skal hente hund fra utlandet, da det er kommet nye og ganske strenge regler for import.

I forhold til forberedelser, vil jeg påstå at jeg var ganske godt forberedt på å få hund. Jeg hadde planlagt og kartlagt over lang tid, og veldig mye var på stell: fjernet ting fra langs gulvet som spennende pynt og ledninger, lest om oppdrett, dressur, undersøkt om valpekurs, og fått god kontakt med raseklubben som holder til her i Bergen.

Som mange har hørt, er det å få en hund i hus gjerne «en krevende affære». Det er det også, og det er gjerne en litt forsiktig beskrivelse. Grining om natten tar på de fleste, og kan tære litt på tålmodigheten du har på dagtid. Grining på dagen, ut minst en gang hver time uansett vær for å prøve å bli stuerein, valpebiting på møbler, sko eller venner/familie/meg. Dette er jo bare noen ting, og mere er det. I tillegg skal ting legges frem for Pippi så veldig pedagogisk. Det er ikke lurt å banke inn ting i hundene, og oppdragelse av hund er egentlig veldig likt som et barn. Det er tålmodighet, utholdenhet, repetisjon og ikke minst rutiner. Bruk av «time out» er en nyttig ting som jeg anbefaler. Jeg har heldigvis hatt hund før, så jeg visste svært godt hva som ble resultatet hvis du

ikke går riktig ut fra starten. Målet er jo at andre skal bli like glad i hunden din som deg, og det er ikke så lett hvis hun hopper opp, småbiter eller klager til en hver tid.

Selv om jeg har en del kunnskap om dressur av hund, var jeg veldig glad for at jeg valgte å delta på valpekurs. Ikke alt var like revolusjonerende, men det er mange ganger jeg går der og ser på de andre hundene og tenker «jeg er glad for at den hunden ikke er min». Slike tanker er gjerne litt egoistiske, men det gir et løft når du skal ta hunden ut for 16. gangen den ettermiddagen for at hun tygger på sofaen. Regner også med at alle foreldre tenker sånn før eller siden når de går i nabolaget, på butikken, eller i barnehagen. Et annet siste tips i forhold til dressur, er at de som skal ha mye med hunden å gjøre, må være med på valpekurset. På den måten går ikke alle i samtlige fallgruver når du møter de. Jeg hadde med meg mine foreldre (minst en hver gang), slik at alle var innstilt på å håndtere Pippi likt. Det gjør det og lettere for meg å plassere henne hos de når jeg reiser bort med jobb eller andre ting.

Jeg har lagt ved et bilde eller to, der hun poserer slik bare hun kan, og jeg håper dere får en like god stund med deres barn/hunder som meg denne julen. Bilder av meg kommer nok i neste brev...

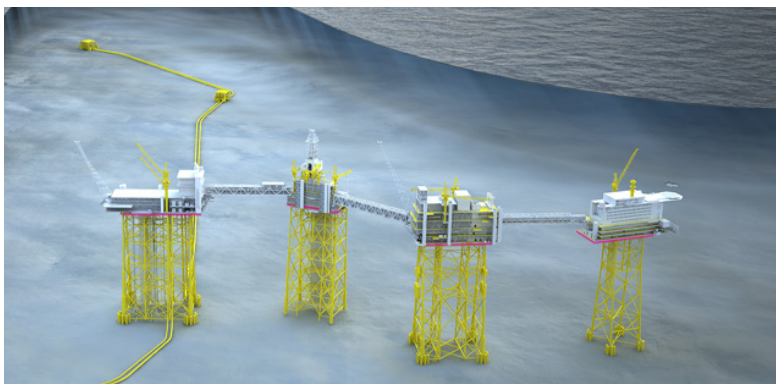
En riktig god jul fra Knut-Håkon & Pippi Hermansen!

NNMK BIDRAR I NORGES NESTE OLJEEPOKE

Tekst: Lars Olve Haukeland

Velferdssamfunnet i Norge er i stor grad bygd opp av inntekter frå oljeindustrien. Denne industrien har siden byrjinga på 70-talet generert enorme inntekter til statskassa. No, 50 år etter byrjinga, er mange av dei gamle oljefelta «tom». For å oppretthalde dagens produksjon er ein avhengig av nye oljefunn samt utbygging av desse. Blandt anna skal gigantfeltet Johan Sverdrup byggjast ut og syta for å ta Norge inn i ein ny oljeeperoke. NNMK har til no to medlemmar som deltek aktivt i denne utbygginga.

Johan Sverdrup – eit gigantprosjekt

Johan Sverdrup feltet er lokalisert 155km vest for Stavanger like i nærleiken av andre plattformer som Gina Krogh, Gudrun, Sleipner, Ivar Aasen og Edvard Grieg.

Tidleg på 80-tallet gjennomførte Statoil leiteaktivitet i området. Konklusjonen frå desse leiteaktivitetene stadfesta at det ikkje var oljeforekomster i området.

I 2011 gjennomførte det svenske eigde oljeselskapet Lundin fleire prøveboringer i området. Dei gjorde fleire funn. Det skulle vise seg at dette var eit samanhengande felt og faktisk eit av dei 5 største oljefunna på Norsk kontinental sokkel nokonsinne. Det vart beslutta at feltet skulle byggjast ut så fort som mulig. Johan Sverdrup vil bli bygd ut i fleire etappar. Første fase av utbygginga er nå beslutta og det pågår idag detalj engineering av denne utbygginga.

Johan Sverdrup første fase vil omfatta ein utbygging av 4 sjølvstendige plattformer knytta saman med bruar imellom. Ein plattform for boligkvarter og verksteder, ein plattform for prosessanlegget, ein boreplattform og ein stigerørsplattform der alle røyrledningar vil bli tilknytta.

Johan Sverdrup har ein forventa levetid på 50 år og har estimert at det vil generere produsjoksinntekter på 1350 milliarder, inkludert 670 milliarder i selskapskap til den norske stat.

Store kontrakter til Norske bedrifter

I forbindelse med første utbyggingsfase er det estimert investeringskostnader på i overkant av 100 milliarder. Det er utallige utstyrspakker som skal kjøpast inn og innstallerast på dei ulike plattformane. Mange av desse utstyrspakkane vil bli kjøpt og produsert av norske selskap. Dette er kontraktar som kan gjere at leverandørar kjem gjennom dagens nedgangstid med begge beina på bakken.

Sjølv om mange utstyrspakkar vil gå til norske leverandørar, så er leverandørmarkedet til Johan Sverdrup av global karakter. Det vil bli inngått kontrakter med selskaper frå stort sett heile verden.

Eit slikt prosjekt krev store ressursar når det gjeld oppfølging og koordinering av alt utstyr. Det er anslått at utbyggingsfasen tilsaman vil sysselsette 51000 norske årsverk fram til og med 2019.

Straum frå land

Dei fleste plattformane som produserar frå Nordsjøen idag, er sjølvforsynte med straum. Det er innstallert turbinar ombord som driv store generatorar. Drivstoffet til desse turbinane er den sjølvproduserte gassen frå feltet. Desse turbinane har utslepp av miljøgasser som CO2 og NoX.

For å spare miljøet, er det bestemt at strumen til JS skal koma frå land via ein sjøkabel. Det skal byggast ein kraftmodul som skal plasserast på land og denne skal forsyna JS med straum. I seinare utbyggingsfase skal strumanlegget på JS utvidast, slik at JS kan distribuere straumen vidare til allereie eksisterande felt i nærleiken. Desse felta kan då stenga ned turbinane sine og dermed redusera utslippa av miljøgassar.

NNMK's bidrag

NNMK har idag to personer som er engasjert i direkte arbeid knytta mot første utbyggingsfase av JS.

Rune Pedersen Skåtøy (the viking, borned and raised in Hagavik) jobbar på boreplattformen for Odfjell drilling. Han har ansvar for oppfølging av boreutstyret som skal innstallerast ombord. Rune syt for at riktig utstyr blir kjøpt inn og at dette blir innstallert og tilknytta dei rette kontrollsystema. Når ting går over styr, må Rune slå hardt i bordet og få ting på rett kjøl igjen. Rune har frå tidlegare prosjekt god erfaring med dette utstyret. Det er viktig å vidareføra denne erfaringa inn i JS prosjektet. Når prosjektet går mot ferdigstillelse vil Rune mest sansynleg delta på systemutprøving og igangkøyring av utstyret.

Lars Olve Haukeland (the viking, borned and raised on the most gorgeous place on earth, Sjøfteland) jobbar for Statoil drift. Han skal syta for at anlegget blir designa og utforma slik at framtidig vedlikehold kan utførast på ein enkel og grei måte. Han skal påvirka val av utstyrsleverandørar basert på tidligare erfaringar. Det er viktig at det blir innstallert utstyr som er robust og ikkje minst er designa for lang levetid.

Lars Olve skal delta i systemutprøving og igangkøyring av plattformen og seinare drift av feltet.

Dei to glade disiplane frå NNMK prøvar innimellom å innfri formålsparagrafen til mannskoret. Her frå ei hyggestund på «Den glade Gris».

Volkswagen sitt juksestunt

Tekst: Sigmund Nagell Dahl

Vi som eier av to biler som har denne jukseprogramvaren som er jo ifølge kravene som stilles vi en miljøversting. Bilene våre er av typen Golf 1,6TDI 2010 og Passat 1,6TDI 2015 begynner å tenke på ka konsekvenser dette vil få som eier.

- Korleis har det seg at verdens største bilprodusent fikser utslippene med programvare?
- Vil disse bilene synke i verdi?
- Er miljøkravene for utslipp urealistiske?
- Drive andre bilprodusenter med samme omfattende juksing?
- Evt. kvifor er ikke dette blitt oppdaga?

Åtte av tretten bilmerker oppfyller ikke EUs krav til CO2-utslipp som trer i kraft 2021.

«Kjør en VW Jetta og du vil kjøre en av de mest økonomiske og miljøvennlige bilene i USA,» sa Volkswagen ved lanseringen av motoren i 2008.

Teknisk løsning 1.6 TDI

En strømningstransformator vil bli montert foran luftmassemåleren. Denne enheten vil redusere virvlingen av luft foran luftmassemåleren, og vil således skape en bedre målenøyaktighet av luftmassen.

Luftmassemåleren angir aktuell luftgjennomstrømning, som er et viktig parameter for motorstyringen for en optimal forbrenning. I tillegg vil en programvareoppdatering utføres på denne motoren. Tidsestimatet for denne utbedringen er mindre enn én time.

Blir dette alternativet?

ECO-1

- Etablert i 2006
  - Ledende norsk spesialist på fornybart drivstoff
  - Kåret til årets gasselbedrift av Dagens Næringsliv i 2013.
  - Forretningsområder: Varme (fyringsmarkedet), Proff (tungtransport og persontransport), Stasjon (nytt forretningsområde)
  - Omsetter og distribuerer fornybar diesel
  - Eco-1 satser på fornybar diesel gjennom salg fra drivstoffstasjoner i løpet av 2015.
- Selskapet er eid av gründer Geir Harald Ingeborgrud og investor Jon Erik Brøndmo

VITSEHJØRNET

ved Sverre Soløy

Jeg fortalte psykologen min at ingen forstår meg.
Hun spurte meg "hva mener du med det?"

My wife told me to take a spider out instead of
killing it. We went and had drinks. Cool guy, wants
to be a web designer.

Jeg har ikke snakket med kona på tre uker. Jeg ville
ikke avbryte henne.

Hva er den mest sensitive kroppsdel på en mann
mens han onanerer? Ørene.

Hva sa den ene tørrfisken til den andre? Long time,
no sea.

En mann får en telefon fra doktoren. Doktoren sier
"Jeg har en god nyhet og jeg har en dårlig nyhet til
deg". Mannen sier "Gi meg den gode nyheten først
doktor". Doktoren svarer "Vel, de kommer til å
oppkalle en sykdom etter deg".

Alle barna lagde dikt, unntatt Bjørnar, for han
kunne ikke rime.

Hvorfor hopper ikke blinde i fallskjerm? Fordi det
skremmer livskiten ut av hundene.

En pensjonist ringte ektemannen mens han var på
vei hjem.

"Bernt, jeg hørte akkurat på nyhetene at det er en
bil som kjører i motgående felt på E39, vær forsik-
tig!"

Bernt sa, "Det er ikke bare en bil, det er hundrevis
av dem!"

Jeg ble nesten voldtatt i fengsel. Familien min tar
Monopol altfor seriøst..

Min erfaring som bjørkesevje-sanker

Tekst: Trygve Berentzen

Tidligere i år, fikk vi (Trygve og Tor Nagelgaard) det for oss at det skulle forsøkes å tappe bjørkesevje for å lage bjørkesirup. Ideen kom etter vi leste en artikkel på NRK sine nettsider om at det nå var tid for å tappe sevje fra bjørken. Vi var da kommet til slutten av mars, og de mest ivrige bjørkene begynner å sende sevje til toppen av treet slik at årets blader kan springe ut.

Av den info vi fant på internett etter et enkelt søk på Google, virket det svært enkelt, og noe selv vi to skulle håndtere. Det var nemlig bare å kutte en gren og henge en bøtte på den avsakde grenen. Eneste ulempen var at sevjen måtte kokes kraftig ned, og det mest motiverende innkokingsforholdet vi kunne finne, var 1:50. Dvs at vi hadde klart å få 2 dl fra 10 liter med sevje!

Men med et mål om å spise pannekaker med egenprodusert bjørkesirup for å offisielt starte våren, satte vi i gang med å kappe grener på de store bjørketrærne i hagen til Tor, og hang ut en god del bøtter. På bildene vi så på internett, hadde bøttene et kjøkkenhåndkle bundet på toppen, slik at sevjen kunne renne ned i bøtten uten alt nedfall fra trærne havnet i sevjen. Jeg husker ikke helt hvorfor, men vi valgte å droppe dette ganske kjapt. Som man kan se, fikk vi ganske bra med både sevje og ikke minst masse annet uønsket dritt oppi bøtten. Og med dritt mener jeg ikke bare rusk og rask fra trærne, men også en frekk liten fuggel som hadde baiset oppi bøtten. Men så snarrådig som vi var, ble kabelen fort fisket ut av bøtten og vi latet som ingenting. Etter noen dager hadde vi en nesten full 10 liters bøtte med sevje, og den ble oppbevart i kjelleren til Tor i påvente av en anledning til å koke dette ned til sirup. Sevje er visstnok ferskvare, og bør oppbevares kjølig, og etter noen dager uten anledning til å behandle sevjen, gikk den tilbake til naturen da den ikke lenger var egnet som grunnlag for bjørkesirup...

Men full av pågangsmot, ga vi atter en gang gass på å sage nye greiner, og hang ut bøttene på nytt. Denne gangen fikk vi omtrent like mye sevje, og vi skulle i gang med å koke denne væsken ned til sirup. Det sier seg nok litt selv at det tar sykt lang tid å koke inn nærmere 10 liter til nesten ingen ting. Koking og fordamping var i gang, og vi kjente en søtlig duft på kjøkkenet, nesten som om vi hadde gjort noe riktig. Derimot er det jo ingen som orker å se sevje bli til sirup minutt for minutt... eller er det mon tro... Jeg var i alle fall dratt hjem lenge før det nærmet seg sirup, og Tor fulgte med i ny og ne på kokingen. Det nærmet seg ferdig innkoking, og Tor skulle en siste liten tur ut i hagen å putle litt før sirupen var klar. Ifølge Tor var han bare var ute en veldig kort stund, og da han kom tilbake var det så sort og brent i gryten at han bare leverte hele gryten til sin mor for rengjøring.

Så det ble i 2015 tappet ca 20 liter sevje som resulterte i 0 dl med sirup!

Til tross for den resultatløse sankingen, tipper jeg vi vil gjøre et nytt forsøk på å tappe sevje til våren igjen. Vi lærte i hvert fall masse om sevjesanking som blir nyttig til neste forsøk.

Og til dere ytterst få som har anledning til å lese denne avisen, og igjen til dere ytterst få som faktisk leser denne avisen, så skal dere eksklusivt få hele lærdommen vår fra årets sanking:

1. Her på vår breddegrad er det best å tappe sevje i løpet av april, litt avhengig av hvor mild vinteren har vært, men hele april var å regne som bra.
2. Vi erfarte at det dryppet vesentlig mer fra grenen når det var varmt og sol, enn når det var kjølig og overskyet.
3. Planlegg derfor sevjetappingen til en periode med litt varme og sol, og hvor du også kan bruke hele ettermiddag og kveld til innkoking like etterpå.
4. Heng gjerne et kjøkkenhåndkle over bøtten!
5. Følg NØYE med på siste del av innkokingen av sirupen. Her går det kjapt fra suksess til fiasko.

Dette var bildet som vi fant på internett som fristet oss!

<http://www.tursiden.net/2014/03/hvordan-lage-bjorkesirup-2/>

EN SÆRDELES VELLYKKET CHAMPAGNELUNSJ

Tekst: Tarjei Hovland

Til de som måtte være i tvil: NNMK er en organisasjon som vet hvordan det skal arrangeres begivenheter for sine trofaste medlemmer!

Den 24. oktober i år – på selveste bursdagen til Mariell – inviterte Jannicke og undertegnede, i samarbeid med NNMK, til champagnelunsj i Tjørnhaugen 139. Denne begivenheten var svært vellykket, og sørget for at NNMK høstet mengder av mafiapoeng fra både mannskoringer og tilstedeværende mannskoner. Derfor fortjener den en egen spalte i årets juleavis.

På menyen sto blant annet: Champagne (selvsagt), hummer, krabber, rekesmørbrød, snitter, kringle, kakker og boller.

Dagen startet med de siste forberedelsene med rydding og vasking for vertskapet. I tillegg bakte jeg to stk. kringler. Deretter – i 10-tiden – dukket Kim opp på døren med tre bokser Redbull og 10 fingre som ivret etter å pille minst 1kg reker. Heldigvis hadde jeg husket å holde rekene frosne, slik at det ikke skulle bli for enkelt. I tillegg hadde jeg kjøpt nærmere 3 kg. Det var en lykkelig Kim som fant sin plass ved kjøkkenbordet.

Jannicke var ansvarlig for snittene, og fikk akkurat tid til å ferdigstille disse – avbrutt av en opptreden på Oasen sammen med Fyllingsdalskoret.

Da klokken var passert 12:30 ankom første pulje med osinger, heriblant Trygve og en flaske XO, Mariell, Jon og et lass med nykokte skalldyr. Kokingen hadde selvsagt foregått i Privatmeglerens lokaler, ved siden av skrivebordet til Arild. Dessverre hadde ikke Trygve hjerte til å partere dyrene på Arilds desk, men sparte arbeidet til kjøkkenbenken hos oss. Jon, Trygve – senere bistått av Oddvar – tok ansvar for denne jobben, mens jeg vasket etter hvert.

Da klokken ble 13 rant det inn med enda flere gode venner. Deltakerlisten så til slutt slik ut, sortert etter mannskoringer, mannskoner og barn:

- Tarjei, Trygve, Kim, Jon, Oddvar, Sigmund, Rune, Amund, Jon Øyvind, Fredrik, Lars Vegard, Tor, Marius, Martin.
- Jannicke, Mariell, Mari, Anne, Anne Margrethe, Marit, Mailinn, Kamilla, Therese, Christine, Cathinka.
- Aksel, Aslak, Adrian, Mathea, Mikal.

Etter å ha inntatt en bedre lunsj akkompagnert av champagne for de voksne og brus for de yngste, fortsatte vi med barneleker for de minste. Fiskedam i trappen, papirflykonkurranse og bowling på kontoret (med den vakre kunsten). Når barna som inntar fast føde hadde fått nok snop, og var hyperaktive nok, ble alle barna sendt hjem med ansvarlige foreldre og erstattet med Marius og Martin. Sistnevnte utsatte ankomsten til "voksenfesten".

Voksenfesten startet med en kortspillek i regi av Trygve. For øvrig besto ettermiddagen og kvelden av musikkquiz, hjemmelaget pizza med kjøttdeig av sjølskutt reinsdyr (Trygve). Til slutt var det – tro mot NNMK – selvsagt allsang i stuen. Naboene hørte både julesanger, og selvsagt en covret versjon av Goldeneye.

Takk til Kim for rekepilling, Trygve for anskaffelse av hummer og krabbe, Jannicke for snitter, Cathinka for sjokoladekake og Mari for boller, Mariell og Trygve for pizza.

Måtte dette bare være første av en rekke slike lunsjer i årene som kommer.

En aften med Eggum

Tekst: Jon Øyvind Tøsdal

10. desember 2015

Det har gått gjetord om Jan Eggums desemberkonserter på Madam Felle, spesielt innad i koret der enkelte medlemmer har sett ham synge og spille der flere år på rad.

Undertegnede har vært på hundrevis av konserter de siste tolv årene, men ikke en eneste av dem har vært med Jan Eggum. Nå var det virkelig på tide å få oppleve en konsert med melankolikonge og gitarkamerat Jan.

Kamilla og jeg hadde konsertbilletter til en av fjorårets Madam Felle-konserter, men ble da forhindret fra å dra, så vi var ekstra heldige da faren til Kamilla og hans samboer hadde to billetter i år som de ikke fikk brukt. 10. desember 2015 ble det vår tur. Eggum, Felle, Andersen og Tøsdal.

På forhånd har en kvinnelig kollega av Kamilla fortalt henne om sin Jan Eggum på Madam Felle-opplevelse. Kollegaen hadde ikke noe spesielt forhold til Jan Eggum før konserten, men etter å ha sett en konsert på Madam Felle var hun nærmest blitt litt forelsket i ham. Etter at jeg hørte dette må jeg innrømme at jeg ble noe skeptisk til å dra på konserten med Kamilla, i frykt for at det samme ville skje med henne, men den sjansen ble tatt.

Når vi ankommer Madam Felle nøyaktig klokken 20:20 etter å ha blitt bortvist klokken 20 grunnet spisende gjester, merker vi at vi trekker gjennomsnittsalderen betraktelig ned blant kveldens konsertpublikum. Eggum er tydelig populær i aldersgruppen 45 til 60.

Dette er vårt alle første besøk på Madam Felle. Det eneste forholdet jeg har hatt til Madam Felle fra før, er den sangen «Kjennar dokker Madam Felle? Jonnemann sin gamle mor. Hun så hadde øl å selle, uti Sandviken hon bor». Det har i senere tider vist seg at den virkelige Madam Felle – Randine Felle – ikke er Jonnemann sin mor, men faktisk bestemor («no e hon død for lenge siden»). Og Jonnemann het egentlig Jahn Peder. Så vet dere det.

Stedet Madam Felle viser seg å være et intimt og passende konsertlokale. Vi finner oss en ståplass bak i lokalet. Ønskes det sitteplass, må det bestilles bord og inntas mat før konserten – og bestilles det bord tidlig nok får man de beste plassene helt inntil scenen.

Klokken 21:05, fem minutter på overtid, entrer Jan Eggum scenen. Jubelen står i taket. Første spenningsmoment er Eggums jakkevalg. Jannicke har snakket om hans fascinerende rottejakke som han bruker på enkelte konserter, og vi var spent på om vi fikk se Venezia-jakken fylt av rotter, men han har i dag latt rottene være hjemme og stiller heller i en mer anonym blomstrete jakke.

Konserten starter med låten «Spor» fra årets plate «Rio». Det er 40 år siden Eggum ga ut sin første plate, og det har blitt markert med plateinnspilling i Rio de Janeiro. Det blir noen låter fra denne platen i løpet av kvelden.

Tidlig viser det seg at en konsert med Jan Eggum ikke bare er en konsert med en mann og hans gitar («vi - me and my gitar», som han sier). Det er like mye et standup-show der Eggum virkelig kan briljere med sin tørre humor. Han oversetter setningene sine til engelsk og tysk, som ofte gir de en helt ny mening, han forteller en forskrudd vits om en hund og et par veddeløpshester, og han stiller med rebus («rebus - en buss som går tilbake»).

I løpet av konserten hopper Eggum frem og tilbake i låtmaterialet («heldigvis ikke fysisk», og han «er dritgod til å danse - inni meg»). Hovedpersonen kjører det han kaller belønningsprinsippet - han spiller en ny sang, og deretter en «veldig kjent sang» som belønning. Da oppfordres det til allsang, og han stiller to krav: «Syng samme melodi som meg, og ikke vent med å synge til sidemannen har begynt.»

For fire år siden fylte han 60 år, og det ble den gang markert ved å gi ut 60 nye låter (!) fordelt på tre plater i 2011. Kun én av de 60 låtene blir spilt på kveldens konsert, «Hon elsker han». Videre er han innom låter fra Gitarkameratene («meg og bandet mitt»), med tilhørende historier.

Etter hvert kommer sangen herr Tøsdal gledet seg mest til, en legendarisk låt i NNMK-sammenheng - «Mor, jeg vil tilbake» (eller «Putt an inn igjen», som noen kaller den, i følge Eggum). Allsang og rørte mødre fyller Felle.

Eggum drar ellers velkjente låter som «Per og Lise», «Myrsnipa», «Ryktet forteller», «Heksedans», og årets radiohit «En annen». Konserten avsluttes med «Kor e alle heltar hen», der Eggum en periode slipper å synge selv - det tar Felle-folket seg av. «Onkel Lauritz e på video» blir til mer tidsriktige «Onkel Lauritz e på YouTube no». Det blir full applaus og ekstranummer («den forrige var litt for mye faderutt og tjo, må jo avslutte med litt melankoli») - «En natt forbi». Halvannen time med mann, gitar, viser og vitser går raskt.

Etter konserten signeres det plater i baren. Jeg var i fjor heldig å få en Eggum-vinyl i innflyttingsgave, signert til «John Kenny».

Konsert-/humoropplevelsen overgår forventningene og kan anbefales. Jeg har enda ikke spurt Kamilla om hun ble forelsket i ham - men hun skjuler det i så fall godt.

Før jul i fjor spilte Eggum 14 konserter på Madam Felle, og i år har han økt antallet til 18. En slik økning tilsier at han om få år spiller utelukkende på Madam Felle.

Allerede kan det bestilles billetter til konsertene i desember 2016: <http://tinyurl.com/eggum2016>

Nijmegenmarsjen

Tekst: Henning Herfjord

Vi les stadig om folk som løp Marathon og halv Marathon, deltek i bakkeløp og andre sportslege utskjeingar. Reglane seier at ein kun kan skryte av sportslege prestasjonar, i fem år. Det er mange som ikkje er einige i denne regelen, men et sted må eg setje grensa, ellers slutter Tarjei aldri å skryte over kor god han var i Golden Eye på Nintendo 64. Når sjakk er idrett, er vertfall Golden Eye det, makan til intenst idrett skal ein leite lenge etter.

Sommeren 2012 dro ein spent gjeng fra Bardufoss til Nijmegen i Nederland. Vi skulle gi oss ut på den berykta fire dagers marsjen, i overkant av 16 mil skulle marsjes på fire dager, i reglementert uniform med 10kg sekk og marsjstøvlar. Vi var 25 kollegaer og soldater som skulle gå på to rekker, i kø, i litt over 4 mil kvar dag, i fire dager. Meningsløst? Tja.

Dei andre marsjande, bestod i hovedsak av sivile, i flotte klede. Det er ca. 35-40 000 av dei, samt ein og anna nederlander som går i tresko eller anna tullede skotøy. Det militære oppmøtet er stort, det varierer mellom 5000 og 10 000 soldater og befal fra heile verden som går. I hovedsak går militært personell i grupper som varierer fra 11 til 30 personer. Ein kan også gå som individuell, men det er ikkje kult. Militært personell går ein litt anna rute enn dei sivile, da dei er forlagt i ein teltleir utenfor byen. Kvar dag er det en ny rute som skal gjennomføres, men start og slutt punkt er alltid leir for de militære og Nijmegen sentrum for de sivile. Nijmegen sentrum er ein folkefest i dei dagene som marsjen pågår, det er nærmere en million tilreisende til byen denne veka. Det gjør at det er en stor folkefest uansett kor en går, til alle døgnets tider. Så kvifor melder ein seg på, det som er tett opp mot et Marathon på asfalt og brostein, fire dager på rad, med sko uten demping, for å gå i kø? Fordi eg ikkje hadde noke valg. I denne perioden budde eg i lag med ein som heiter Lars Erik. Vi konkurrerte i alt, og hvis ein av oss måtte gjennomføre noe kjipt så fekk den andre aldri høyre enden av det, hvis han ikkje deltok sjølv. Lars Erik hadde selvfølgelig blitt lurt av andre til å melde seg på. Det gjorde at eg ikkje hadde noken unnskyldning, då avdelingen vår betalte heile turen, og gav oss idrettspermisjon. Det var bare å starte forberedelsene, som bestod i å kjøpe en tights til å ha under uniformen, for å unngå kvapsgniss.

Turen til Nederland starta godt for Lars Erik, han ankom Nijmegen på best mulig vis, uten bagasje. Eg syntes at det var hysterisk festlig at han måtte kjøpe seg ny sovepose og gå dei to første dagene av marsjen i lånte klær og heilt nye sko. Han syntes ikkje det var festlig i det heile tatt. Dei i gruppa som hadde planlagt godt, hadde sjølvsagt med seg fleire reine uniformar og ekstra store marsjstøvlar, til føttene som hovner opp. Det hadde ikkje eg og Lars Erik. Unødvendig å drasse på for mykje bagasje tenkte vi. Skal jo bare ned å rusle i fire dagar, på jobb hender jo at vi går ganske lenge med den samme uniformen.

Dag ein på marsjen var ganske grei, starta tidleg på morgenen og vi gjekk litt over 45 km, lengste etappen unnagjort. Alle fullførte og stemninga var god i leir på kvelden. Men det var mange med gnagsår og vonde bein. Vi fann trøst i ølteltet.

Dag to starta brutalt, då 45 km med dårlege sko på brostein og asfalt heng igjen i kroppen. Etter å ha gått ein times tid begynte ein av soldatane å syte, og gjekk veldig breibeint. Han klaga på sår stump. Han ønska å kaste inn handklede på slutten av dag to, heldigvis så var det ein stor lagfører med, som forklarte han at livet ikkje alltid er behagelig. Han trossa smerten, og kvinna seg opp, og fullførte dag to.

Dei siste kilometra inn til mål låg det folk strødd, vondt i vilje og ekstremt vondt i vondten. For å få godkjent kvar dagsetappe, måtte ein komme i mål til ei viss tid kvar dag. Det er lite verdig å ligge og skape seg, ein kilometer fra mål, når du vet at du har 8,1 mil igjen å gå denne uken. Alle våre kom i mål. Kroppen begynte å merke dei åtte mila vi hadde gått. På ein vanleg uniform er det nok av knapper og sømmer som gnager og gnisser på lengre utmarsjer. Etter åtte mil med sekk i varmt sommervær, har ein pådradd seg gnagsår på tenkelege og utenkelege steder. Ein tur i dusjen på kvelden starta godt, men utvikla seg til å bli ekstremt smertefull. Varmt vatn og såpe brant i alle småsår. Vi gjekk ein tur i ølteltet.

Dag tre. Dette er visstnok den dagen som skiller pingler fra ekte vandringsmenn. Hvis ein fullfører dag tre, så er det svært liten sjanse for at ein bryt dag fire. Den vesle turen fra sovteletet til frokostteletet, var vond. Trykksmertene i føttene var ekstreme. Lars Erik hadde så vondt at han ikkje var tilsnakkelig. Han hadde gått i negative Nancy modus. Ein tenkjer at når ein starter på dag tre så er det snart over. Det er feil. Det er fortsatt over åtte mil igjen når ein starter. Når du så vidt får på deg marsjstøvlene på grunn av hevelser, og hvert skritt gjør vondt så veit en at dette blir ein god dag. Heile marsjen fulgte vi 50/10 prinsippet, gå i 50 minutt, hvil i 10 minutt. På dag tre var det mange som ikkje ville ha pause. Når ein var varm og gjekk så holdt smertene seg på et akseptabelt nivå, oppstart etter ein pause var grusomt. Alle menn og kvinner i gruppa vår fullførte marsjen dag tre også, sjølv om det var litt trykka stemning. Det var litt mindre folk i ølteltet denne dagen. Folk pleia føtter og gnagsår i stedet for. Snakk om prioriteringar.

Dag fire. Vondt å komme seg ut av soveposen. Enda verre å sette beina i gulvet. Aldri hatt så vondt i beina før. Trodde at legghinne og Akillessene betennelse var skikkelig vondt. Tok feil der. Når vi kom i gang med marsjen så var det merkbart fleire folk i gatene. Klokka sju på morgningen i regn, stod det folk i alle kryss og heia oss fram. Litt utpå formiddagen starta det festligheter i hager langs løypa. Stemningen i gruppa steig betraktelig denne dagen, kvart skritt føltes nyttig, ein kom faktisk nærare målet! Til og med Lars Erik var i bedre humør denne dagen, han gikk fra negative Nancy til positive Pete. Halvveis siste dag ble det fullt langs veiene. Det var som på Tour de France, folk og bobiler overalt. Ølutsalg langs veien. Flotte jenter med skilt det stod «Free hugs» på. Skitne svette soldater klemma det dei var god for. Når det var ei mil igjen fekk me tømme ut sanden i sekken, shine oss opp litt, og gjere oss klar for målgang. Siste legget, ei mil, det var bare å kaste innpå siste rest av smertestillande tabletter, gå med heva hovud! Se bra ut smil og vink var ordren fra gruppeleder. Det gjorde vi, vi vinka det vi var god for, sjarmerte oss gjennom sentrum, følte at vi vant sjarmøretappen. Et folkehav uten like, folk gråt av glede over å straks være ferdig, det var ein gledesrus uten like. Der framme, bare 500m igjen til mållinjen! Jubel og flaggvinking til den store gullmedaljen! Men det var dei sivile sin mållinje. Den militære mållinjen var fortsatt to kilometer unna. Borte fra folkehavet og jubelen. Det stykket som vi hadde gått så mange ganger den uken, fra sentrum og inn i leir, det hadde aldri vert så langt. Langs vegen låg det folk strødd, det såg ut til at livsgleda var gått ut av dei. Vår mållinje vart synleg, stemninga gjekk i taket! Tempoet øka, dei som hadde fullført stod langs vegen dei siste par hundre metra inn til mål, og klappa oss inn. Det var ein enorm lettelse å komme i mål, 16 mil gjør vondt langt inn i sjela.

Dusjen etter målgang var mykje verre enn dei tidlegare, fleire gnagsår og vondter. Gleda med til å ta på reine klede og joggesko. Føttene hadde hovna opp så mykje at eg måtte fjerne skolissene. Det vart heilt fullt i ølteltet denne kvelden. Folk dansa med dei føtene dei hadde, på sær sverdig vis.

Som takk for innsatsen fekk vi ein medalje når vi kom i mål. Eit spørsmål mange stiller seg, er om all smerten er verdt ein medalje? Svaret er tja. Det er ein kjent floskel at smerte er midlertidig og at stolthet varer evig. Som eg innleia med så varer stolthet i maks 5 år. Det einaste som varer evig er eit dårleg rykte. Det ryktet eg ville fått av å ikkje delta, ville vart mykje lengre enn smertane ved å delta. Flyselskapet mista Lars Erik sin bagasje på turen heim og. Han syntes ikkje det var like festlig som eg syntes det var.

Prøvekjørt - Porsche Cayenne

Tekst: Trygve Berentzen

Det hele begynte på golfbanen, hvor jeg spilte golf sammen med en kamerat, Rune Myklebust som er verksmester hos Porsche Center Bergen. Da jeg fortalte om mine BMW-tendenser, og at jeg ønsket meg den nye BMW X5, fortalte Rune at jeg tok feil, og at det var Porsche Cayenne som var tingen. Og det beste av alt, hevdet han oppå det hele at det ikke var rare prisforskjellen heller.

Ikke lenge etter denne golfvenden, hadde Rune med seg lillebroren til Cayennen på luftetur fra jobben; den helt nye Porsche Macan. "Makan til bil" sa Rune og lo. Denne må du prøve! En kjapp tur fra Bjørnefjorden golfklubb, ut til Halhjem og tilbake var det som skulle til for å overbevise meg. Denne bilen satte selv de nye BMWene i skyggen når det kom til kjøreopplevelse. Da jeg viste bilen til Mariell, fikk jeg beskjed om at bilen var for liten. Ok, sa jeg og gnidde meg i hendene...

Desember 2015 kom, og hva er vel ikke bedre som artikkelstoff enn prøvekjøring av Porsche Cayenne! Jeg slo på tråden til Rune igjen, og han fikset meg en avtale på en helt ny hybridversjon. Jeg må ærlig innrømme at jeg både nå og alltid har vært skeptisk til hybrider. Det er liksom verken eller.

Uansett, ankom jeg Porsche Centeret en onsdag formiddag, klar for prøvekjøring og uten så alt for mye forventninger. Jeg satt og ventet litt før bilen var klar, og fikk i mellomtiden litt info om.

Kjapt om bilen:

- Porsche Cayenne S E-Hybrid med kombinert Bensin og elmotor.
- Bensinmotor på 333 hk, og maks effekt på 416 hk kombinert med elmotor.
- Akselerasjon 0-100 km/t på 5,9 sekunder.
- Egenvekt på 2350 kg!!!
- Potensielt meget lavt forbruk og utslipp (0,3 liter på milen og 79 g CO2 i utslipp).
- 6 sylindere og et slagvolum på ca 3 liter (sier meg fint lite).

Førsteintrykket:

Eksteriøret er de aller fleste kjent med, og jeg skal være enig med antagelig mange der ute, at eksempelvis X5 er hakket bedre på dette punktet. Men når det er sagt, så er det nok ikke verdens enkleste oppgave å lage en SUV, som ligner de smukke lille porschene som vi alle kjenner så godt. I tillegg har eksteriøret forbedret seg til en helt ny liga sammenlignet med forgjengeren.

I det jeg setter meg inn i bilen, føles det mer som om jeg sitter i cockpiten i en svært avansert privatjet enn i en bil. Førersetet er ikke det vi vanlig dødelige forbinder med et førersetet. Dette er noe helt annet, og det sier til deg; "Velkommen min Herre! Her er du trygg, og jeg skal ta vare på deg". Man sitter så godt i dette setet at man nesten føler seg vektløs. Om dette er ekstrautstyr eller ikke, aner jeg ikke.

Interiøret som Porsche har kan man like eller ikke. Det er i alle tilfeller gjennomført med perfektjonisme på alt. Mer er det egentlig ikke å si.

I trafikken:

Porsche har sneke på plass en liten permanent lurenøkkel på venstre side av rettet, og bilselgeren sier at jeg nå kan vri om denne nøkkelen. Jeg vrir om, og bilselgeren ser på meg at jeg ikke skjønner at den er startet. Så dette gir han meg beskjed om. Ikke rart jeg er skeptisk til hybrider!

Jeg får en kjapp instruksjon i dette avanserte panelet, og får beskjed om at det jeg trenger å vite er å trykke "Sport pluss" og "Sport pluss" igjen. Ja de har faktisk to sport pluss-knapper. Da begynner bilen å orge seg på egenhånd og stiller inn bilkroppen til "Alfahann".

Jeg får "good luck" og "kos deg" fra selgeren, og jeg svinger meg ut i rundkjøringen i Blomsterdalen. Vi er i gang! Jeg sitter høyt og oversiktlig i trafikken, og det er nesten skremmende at det er mulig å kjøre en så stor bil så utrolig lett. Det finnes ikke slark i noe som helst, og alt er så vanvittig ticht. Bremsingen og svingning er momentant og optimal. Kjenner jeg begynner å glede meg til motorvei og forbikjøringsfelt.

Jeg kommer til et kryss, og får endelig sjansen til å starte fra stillestående til bann-gass. Pedalen fyres i bunn og omsider får jeg høre hva bensinmotoren har å by på. Den har en slik brutal snerring som oser av sinne, og gir klar beskjed til samtlige trafikkanter; "Jeg er illsint! Ypp og ta konsekvensene med rakettangrep". Den har mest sannsynlig en rakettkaster vil jeg tro.

Etter en stund i trafikken og i mer tettbygde strøk, trykker jeg på komfortknappen, og bilen hever seg med luftfjæringene sine, og gjør hele bilen mer Landås-humpevennlig. Jeg kjører over første humpen, og både meg og bilen ler høylitt sammen av den stusselige fartsdemper før vi kjører over neste hump og ler enda mer. Denne komfortinnstillingen spiser alt av fartshumper til frokost, og det blir en fryd å kjøre selv i det tjukkeste Landås. Litt diverse:

Speedometeret til Porsche Cayenne er tidløst og elegant. Her har man også en hjelpefunksjon som viser hva fartsgrensen i området er, dersom du kjørte så fort at du ikke fikk det med deg dette. Men du som kjører Porsche har andre trafikkregler å forholde deg til, og det er selvsagt minimums fartsgrense som vises.

Bagasjerommet er mer enn stort nok for det aller meste. Slike biler skal kjøres uten takboks, da du bør ha råd til å ha et ekstra par med truser og ski på hytten når du først bruker så mye penger på bil.

I baksetet er setene så innbydende og fristende at jeg vurderte å sitte meg der bare for å prøve. Plassen er mer enn god nok for alle med mindre du er NBA spiller i USA. Er du ikke fornøyd med dette baksetet, er det sannsynlig at du ikke kan bli fornøyd.

Konklusjon:

Dersom vi kan kalle Porsche Cayenne S E-Hybrid for en bil, blir vi nødt å degradere alle andre kjøretøy til fremkomstmidler eller lavere på rangstigen. Dette er SUVenes Don, og her må samtlige bøye seg i støvet. Bilen er så bra at dere hadde ikke trodd på meg om jeg hadde forsøkt å forklare det. Den må prøves og oppleves. Selv om det i utgangspunktet finnes biler som estetisk sett ser bedre ut, så glemmer du dette i det du har kjørt bilen en gang, og tenker heller aldri mer på det. Hadde det ikke vært for at noen hadde spydd ut den grufulle teksten "e-hybrid" i neonfarge på hele bilens side, så hadde dette vært helt fullkomment. Jeg fikk meg imidlertid en svært stor skuff, men det var først når jeg satt meg inn igjen i BMWen min og lurte på hva som feilte den.

Et siste innspill er at fargevalget har svært mye å si for kulheten til bilen. Etter min mening bør den være sort som dette, og det bør også være strengt forbudt å sette sorte felger på Porschen sin.

Fotoserie fra sommeren på Balkan: Tor Nagelgaard

Denne hyggelige familien møtte vi på tur ut fra Rogoznica. Mor og datter gjør morgengymnastikk...?

Dobrovnik by night

Trogir

Vis

Typisk avslappende seilas

Den gamle broen i Mostar (1567)

VELKOMMEN INN I SISTE RETTSINSTANS

Tekst: Tarjei Hovland

Jeg vet ikke om du leste artikkelen i D2 18. oktober 2013 om menn og boder: “Ingen mann er en øy. Men ganske mange har en bod – boden er mannens frist-ed”. Uansett kan jeg forsvare alle tre påstandene.

I boken “Jeg skal bare ut i boden en tur” av Bjørn Gabrielsen, er boden beskrevet slik: “Et rom der overflatene ikke er av glass og børstet stål, et rom der du har gitt blaffen i matchende farger. Det finnes et fristed, et værelse som er laget for nytte i stedet for posering, et rom for planlegging og utførelse i stedet for forbruk og stillstand.”

Jeg kjenner meg ganske godt igjen i denne beskrivelsen. Sammen med Jannicke er jeg selv innehaver av to boder, hver av dem av adekvat størrelse. Jeg er mest glad i den ene av dem, som de fleste i mannsko- ret har fått besøke minst 1 gang; den som ligger til høyre for trappen opp til “kjøkkenhagen”. I 30-års dagen til Jannicke ble det servert sprudlevann og hjemmebrygget øl i boden. Senere på kvelden hadde vi en navnekonkurranse for å døpe den. Laget til Knut-Håkon vant med Knuts forslag “Siste rettsinstans”. Dette er den kjent som i dag.

Her ser dere inngangspartiet. Døren er malt med tavlemaling på innsiden, og brukes når jeg skal planlegge og tegne nye byggeprosjekter. I tillegg fungerer det bra om man vil spille hangman.

Men hva finner vi inne i boden til TJ? La oss ta en kikk.

Da denne artikkelen ble skrevet, var boden preget av vi i sommer beiset huset med tre strøk (med unntak av muren rundt inngangspartiet til boden, dessverre). Ved første øyekast kan det derfor se ganske rotete ut, men det skyldes altså nedprioritering av orden. Jeg henviser uansett til sitatet over, og understreker at boden ikke er et sted for posering.

Her ser man i korte trekk arbeidsbenken til venstre, et hjemmesnekret bord på gulvet, et reserve-sykkeldekk rett frem, gressklipper og varmtvannstank til høyre. Boden ser kanskje liten ut, men den er stor nok til å romme tre menn i full gang med snekring; det var her inne de berømte reinsdyrene fra julebordet i fjor ble snekret og malt av meg, Jon Øyvind og Trygve.

Her et nærbilde av veggen over arbeidsbenken. Som du ser, liker jeg ikke å kaste ting. Derfor har jeg 1 ny sag og 2 gamle og sløve hengende på samme spiker. Jeg har også 1 ny water (dyr) og 1 gammel (veldig billig), samt tre hammere. Den ene – en gule og bakerste – fikk jeg til jul et år på barneskolen av Jonnings.

Jeg har også to økser, en stor og en liten. Den små bruker Jannicke, den store bruker jeg. I tillegg er det verdt å nevne tingen man bruker for å klemme ut fugemasse, lim mv. (vet ikke hva det heter). Legg merke til at håndtaket er brukket. Jeg liker å bruke ting helt til de støver bort før det kjøpes nytt.

Du ser kanskje også en rund gjenstand til høyre i bildet. Dette er en dropseske som heter "Lobster Poop". Den er kjøpt på Pier 39 i San Francisco sommeren 2014. Tanken var å gi denne til Ketil den sommeren, men jeg traff han ikke. Jeg har tatt vare på den slik at han kan få den neste gang han er i Os.

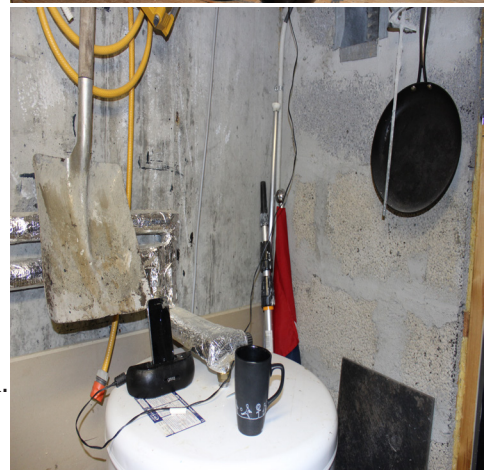
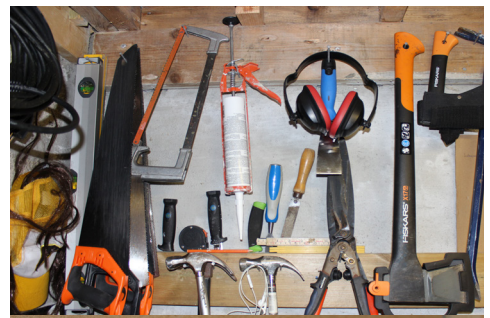
Enda en ting er verdt å merke seg fra denne veggen. Nemlig diplomet fra Farmen Games på hytten til far til Rune 1. mai i år. Den får jeg ikke ha på veggen inne. Det var utrolig kule leker, og det var vel kanskje ingen overraskelse at det var Marius, Bjørn og undertegnede som stakk av med seieren.

I bildet til høyre ser du det omtalte hjemmesnekrede bordet. Det har en perfekt høyde til å ha mellom de to solsengene som jeg snekret tidligere i år. Du ser også to hjemmesnekrede ølkasser, som for tiden brukes til oppbevaring av ting. Her er også to små hus som Jannicke bruker utenfor med stearinlys i. De må evakueres når det blåser mye ute. Det gjør det i skrivende stund (14. november).

Til høyre ser du det som er igjen av sommerens hjemmebrygg, samt noen flasker med vin og "industriøl". Den fremste vinen til høyre er en lagringsvin fra Provence, som jeg har fått av tante Laila og onkel Jan. Den bør vel egentlig helst ligge, men foreløpig er boden mest egnet til å oppbevare flasker stående. Til venstre er en hvit, og like bak der står en flaske med portvin. Det har jeg aldri hatt før, men den fikk jeg eller Jannicke i gave i den ovennevnte 30-årsdag (kombinert med min 29-årsdag). Husker dessverre ikke hvem som kom med den, men jeg ble i alle fall glad. Til høyre for denne står for øvrig en Amarone som Kim overrasket meg med etter at vi i høst vant saken som har holdt meg 12,5 måneder på hotell i Stavanger.

Nå er omvisningen i Siste Rettsinstans snart slutt. Har du tatt deg en flaske med hjemmebrygg, og snur deg rundt, ser du vartvannstanken igjen. Her med en gammel og knust iphone 4S som lydanlegg, og med en kaffekopp med varm kaffe oppi. Her er det med andre ord fint å sitte å fundere ut planer, drikke kaffe og høre på radioen. Jeg hører stort sett på P1, for når jeg er i boden liker jeg å høre på mest "prating" og minst musikk. Hører også ofte på podcast – helst Radioresepsjonen. Bak står det et flagg. Festet til flagget knakk under champagnelunsjen, da vi flagget for Mariell sin bursdag. Det var for sterk vind. Til høyre for flagget er en gammel steikepanne, som vi har brukt til å steike brød på bål i skogen.

Takk for besøket. Come again.

En reise på kryss og tvers i Italia

Tekst: Fredrik Vik Røttingen

Da eg og Therese skulle planlegge årets ferietur falt valget på Italia. Begge to synes det er spennende å oppleve land vi besøker slik dem virkelig er, utenfor de største turistfellene med kjas og mas. Såklart, med Italia som reisemål kan man ikke unngå å måtte inngå en turistfelle eller to, men ved å legge opp til å benytte leiebil mesteparten av turen så kunne vi reise akkurat hvor vi ville, når vi ville. Vi ønsket også å ta ting litt på sparket, slik at ikke hver eneste dag i den 18 dager lange ferien var planlagt og fastlåst lang tid i forveien. Dermed la vi ut på reisen til Italia, med kun overnattinger de første og siste dagene booket på forhånd, i tillegg til noen netter en uke inn i ferien. Her kommer en reiseskildring fra en reise på kryss og tvers i Italia.

Roma

Reisens start var lagt til Roma, hvor vi hadde booket 4 netter på hotell. Vi valgte å bli ekstra lenge i Roma på grunn av byens vanvittige mengder med severdigheter. Det startet litt uheldig da kofferten min ikke dukket opp ved ankomst på flyplassen i Roma, og vi mistet dermed mye verdifull tid de første par dagene da vi måtte bruke tid på å kjøpe inn nye klær og forsøke å spore opp kofferten. Flyselskapet Alitalia får terningkast 1 på grunn av tidenes dårligste kundeservice, til tross for at dem etter noen dager klarte å ha kofferten klar for henting på flyplassen, mot levering på hotellet som var lovet.

Til tross for litt trøbbel i starten rakk vi likevel å oppleve mye i Roma, blant annet Spansketrappen, Trevifontenen, Pantheon, Colosseum og Peterskirken, og det er her vanskelig å trekke frem hvilken som utpekte seg som mer utrolig enn resten. Til tross for vanvittig mye folk overalt, og nær uutholdelig varme, så hadde vi noen fine dager i byen, i nær uutholdelig varme dersom ikke det er nevnt. Roma opplevdes som en utrolig flott og interessant by, med så mye å se og oppleve at en tur til byen ikke er nok. En tur til denne flotte byen kan anbefales på det sterkeste, gjerne utenom høysesong da det er på det varmeste og mest folksomme. Men om man skal fly med Alitalia bør man kanskje satse på å reise kun med håndbagasje, da det uansett er stor sjanse for at man må kjøpe nye klær til oppholdet.

Pescara

Etter noen dager i flotte Roma, i vanvittig varme, ønsket vi å komme oss til et sted ved sjøen for å kunne ta oss en dukkert. Etter noen google-søk endte vi opp med å sette kursen mot en by på østkysten av Italia som heter Pescara. Vi plukket opp leiebilen, en hissig liten Alfa Romeo, i et parkeringshus i sentrum av Roma. Etter noen nervøse minutter blant italienerne i trafikken, med glitrende kartlesing av Therese, var vi på vei ut av sentrum og satte nesen mot østkysten. Åpen som eg er for andre kulturer, så klarte eg på få minutter å lære meg nye tegnspråk i trafikken, selv om noen av dem var nokså internasjonale.

Vi hadde to netter i Pescara, og dette opplevdes som nok for vår del. Byen var ikke av den spennende sorten, med lite og se, men hadde en kjempelang sandstrand stappfull med solsenger. Dermed fikk vi akkurat det vi var ute etter, noen rolige dager på stranden i stekende sol og nedkjølende bølger. Ypperlig etter lange dager med mye trasking i glovarme Roma.

Orvieto

Etter tips fra noen venner av Therese booket vi oss noen netter rett utenfor Orvieto i Umbria, et lite stykke nord for Roma. Her bodde vi på et koselig gammelt kloster fra 1100-tallet, La Badia di Orvieto, som er bygget om til hotell. Dette var et veldig koselig sted som absolutt kan anbefales på det varmeste. Klosteret hadde få andre gjester, og bassengområdet i skogholtet rett utenfor klosterets murvegger kunne nytes alene mye av tiden. Vi besøkte også fjellandsbyen Orvieto en av kveldene, og dette var en veldig koselig liten by, med koselige gamle murbygninger med trange brosteinsgater mellom, og så klart en stor flott katedral i hjertet av landsbyen. Det skulle vise seg at hver eneste by, liten eller stor, hadde store imponerende katedraler. Vi hadde nok litt for lite tid til å få sett det vi burde i Orvieto, men vi fikk spist kjempegod mat på en av katedralplassens små gaterestauranter, til og med kanskje den beste maten under hele oppholdet. Et tips her, ikke forsøk å kjøre innenfor bymuren for å parkere her. Det er så vidt en hest klarer å skvise seg inn porten, så parker heller på byens kjempestore parkeringsanlegg rett utenfor

Montepulciano

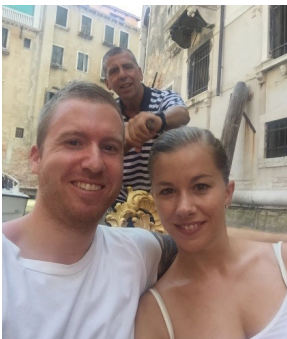
Fra Orvieto satte vi baugen på Alfaen i retning Siena, Toscana. På vei nordover kjørte vi innom en sjarmerende fjellandsby som heter Montepulciano, hvor vi spiste lunsj og trasket litt i de bratte smale gatene. Ut fra alle suvenirene som ble solgt i gatebutikkene her så ble visstnok flere scener i en av Twilight filmene spilt inn her. Montepulciano er en veldig koselig by, plassert på en høyde med fantastisk utsikt, og det anbefales et besøk her.

Siena

I Siena booket vi oss inn for én natt på et enkelt lite hotell, med 15-20 minutters gange inn til byen. Siena er en utrolig flott middelalderby, med mye å se. Mange imponerende bygninger, og en koselig piazza midt i byen, omringet av små gaterestauranter. På denne plassen holdes det årlig et veldig kjent hesteløp, hvor hver hest med rytter representerer et av mange kirkesogn. Dette hesteløpet medvirker også sterkt i en av scenene i James Bond-filmen Quantum of Solace. Vi så hverken hest eller James Bond, men vi fikk en guidet tur opp i et tårn slik av vi fikk fantastisk utsikt over byen.

Monteriggioni

Siden vi bodde på et veldig enkelt hotell i Siena, uten frokostservering, bestemte vi oss for en pitstopp i en landsby like nord for byen, på veien videre. Vi svingte derfor av autostradaen og avla den lille middelalderlandsbyen Monteriggioni et besøk for frokost på en kafé. Dette var ikke det mest spennende stedet, med lite og se bortsett fra noen gamle bymurer og tårn, men vi fikk i det minste tak i en enkel frokost og fylt opp sekken med vann til turen videre.

SR222

På veien videre nordover valgte vi å holde oss borte fra autostradaen, og valgte heller en kjent landevei, SR222. Denne snirkler seg gjennom det toskanske landskapet, og gjennom det kjente vinområdet Chianti. Veldig flott landskap der man passerer utallige vingårder og marker. Det var også greit og få en liten pause fra autostradaen siden det hadde vist seg at italienerne ikke under noen omstendigheter har det travelt, med unntak av i trafikken. SR222 innfridde dermed greit, men det trekkes litt for noe dårlig veidekke, og en scooter-kolonne med ferske turistsjåfører.

Lucca

Neste stopp på turen var byen Lucca, Toscana. Dette stedet ble valgt som base noen dager, for å besøke flere flotte og kjente steder innenfor akseptabel kjøreavstand. Lucca er som de fleste andre byer vi besøkte, også en middelalderby. Det var en veldig vakker og sjarmerende by, omkranset av en imponerende bymur, med trange brosteinsgater, vakre piazzaer og flotte gamle byggverk. Sentrum i gamlebyen hadde veldig lite trafikk, og det var dermed enkelt og trygt å vandre rundt i gatene.

Med Lucca som base, fikk vi kort vei til kystbyen Viareggio som er en yndet badeby for italienerne. Vi fikk dermed noen dager med strandliv på dagtid på flotte strender, hvor ettermiddagene og kveldene kunne nytes i Lucca og ikke minst Pisa, som lå en halvtimes kjøring fra Lucca og Viareggio.

Det finnes vel ingen som ikke har hørt om det skjeve tårnet i Pisa, og dette stod selvsagt på listen over steder vi ønsket å besøke. Vi fikk en fin ettermiddag i området rundt, og ikke minst i, det kjente skjeve tårnet.

Cinque Terre

Da vi sveivet i gang Alfa Romeoen igjen, og på nytt la ut på autostradaen, viste kompasset fortsatt nordover. Vi kjørte til et lite hotell høyt oppe i fjellsiden ved en kystby som heter La Spezia, i Liguria. La Spezia er en havneby med mye skipstrafikk og militær aktivitet, uten at vi så noe av det sistnevnte. Vi valgte byen som overnattingssted og utgangspunkt for å besøke Cinque Terre. Dette er fellesbenevnelsen for fem gamle byer som klorer seg til bratte fjellsider som stuper rett ned i det azurfargede middelhavet. Byene ligger på Unescos' verdensarvliste, og består av fargerike gamle bygninger, med utrolig trange små gater og smug. Byene er knyttet sammen med tog, som vi benyttet oss av da vi reiste fra La Spezia, men også med en kyststi, hvor man kan gå fra by til by. Dessverre var denne stien stengt flere steder på grunn av ras, og man måtte da egentlig benytte tog for å komme seg til neste by. Men til tross for at den kanskje mest kjente delen av denne stien, Via dell' Amore (Kjærlighetsstien), var stengt, nektet vi å gi oss på tap når vi var kommet hele veien fra Norge. Dermed benyttet vi en stige for å klatre over stålporten og fikk hele stien nesten for oss selv, kun delt med et annet par som benyttet det samme trikset som oss.

Vi hadde begrenset med tid her før vi måtte kjøre mot siste stopp på Italia-ferien vår, og fikk dermed kun besøkt byene Riomaggiore, Manarola og Vernazza. Vi skulle gjerne hatt bedre tid til å oppleve og utforske alle de fem byene i Cinque Terre, for det var utrolig fint der og vi hadde ingen vanskeligheter med å forstå hvorfor byene ligger på verdensarvlisten.

Venezia

Siste stopp på turen var den velkjente og mystiske Venezia. Etter en natt på hotell like utenfor byen, ankom vi kaiområdet som forbinder byen med fastlandet med alle dens kanalbåter i alle mulige varianter og fasonger. Det var veldig tett trafikk og etter noen stressende minutter med blant annet en liten tur innom buss- og taxi-holdeplassen, hvor eg lærte nye tegnspråk fra mine medtrafikanter, fikk vi endelig levert fra oss vår etter hvert så kjære leiebil. Deretter beveget vi oss ned på kaien, hvor vi tok plass på en av Venezias kommunale kanalbåt-busser som fraktet oss til holdeplassen/-kaien nærmest hotellet vårt.

Venezia var akkurat slik vi hadde forventet oss, med masse trange smågater, kanaler, og småbroer som knyttet byens mange små øyer sammen. Det viste seg å være en liten utfordring å manøvrere seg gjennom byen til tider, da vi stadig vekk forvillet oss inn i blindgater og måtte snu når vi støtte på en kanal. Vi fulgte et råd vi fant på en av de mange nettsidene vi leste oss opp på før vi reiste, om at man bør gå seg vill for å oppleve det virkelige Venezia. Vi gikk oss vill, mange ganger, så eg føler eg trygt kan si at vi opplevde det virkelige Venezia. Noen av de mest kjente severdighetene man kan oppleve her er Markusplassen og Markuskirken. Vi tok oss opp i tårnet på Markusplassen, som til forandring fra alle andre tårn vi besteg, hadde heis! Derfra fikk vi fantastisk utsikt over Venezia som med sine mengder historie og mystikk knyttet til seg er en utrolig flott og sjarmerende by.

Vi fikk to dager i byen, og dette var tilstrekkelig for vår del denne gangen. Det finnes nok mye mer som er verdt og se i Venezia, men da bør man nok besøke byen utenom høysesongen da det blir veldig trangt og folksomt i gatene, i tillegg til at det fort blir veldig varmt i de smale gatene.

Når dagen for avreise var kommet, og vi skulle hjem til Norge igjen, var det veldig greit å komme seg til flyplassen som ligger på fastlandet like utenfor byen. Det gikk egne kanalbåter som tar deg direkte til flyplassens egen kanalbåtbussholdeplass/-kai, og det er derfra kort vei å gå inn til terminalen.

Kort oppsummert; Italia er et fantastisk land med så ufattelig mye flott, vakkert, interessant, mystisk, romantisk, og spennende å se, at det skal godt gjøres «å runde» Italia! For dem som nå lar seg lokke; God Tur!

Styretur til Mjølfjell

Tekst: Kim Villanger

Det var nok en gang duket for årets styretur til Mjølfjell, den første for vårt nye styremedlem Amund. Turen er gulroten man får for å være med i styret og er årets høydepunkt i styresammenheng.

Det var en gjeng med seks ivrige karer som satte kursen mot Mjølfjell første fredag i desember. Nok en gang var det duket for årets tur til Mjølfjell med et samlet styre. Turen startet i god NNMK-ånd med konkurranser og dilemmaer i bilen på vei opp. Til tross for at vi kjørte to biler i uvær på veien mot Voss, klarte vi å arrangere felles konkurranse. En stor takk til Trygve som var oppfinnsom nok til å ta med jaktradio som muliggjorde kommunikasjon på tvers av kjøretøyene.

Vel fremme ved hytten gjenstod en tur over elven gjennom dyp snø. Det var en strabasiøs ferd der Marius med en sekk fylt med 60 liter vann på ryggen nok angrer på at han ikke hadde på seg truger. Selv om det var godt å komme frem til hytten, tok det sin tid før vi fikk varmen i oss og varmen steg oppover fra utgangspunktet på 4 grader ved ankomst.

Fredagen bød på god middag servert av Tarjei med den klassiske dunken med rødvin attåt. Deretter gikk det slag i slag med poker, quiz og et stadig stigende humør. For de mest utholdende av oss ble "kvelden" avsluttet kl. 06.

Lørdagen hadde en noe treg start som følge av sein leggetid. Været innbød ikke til andre uteaktiviteter enn å gjøre sitt fornødne med jevne mellomrom. Overraskende nok, bør også lørdagen på kortspill, quiz og håndballkamp. Trygve disket opp med nydelig middag og det var god stemning rundt bordet også denne dagen.

Søndagen ble mer kortvarig og bestod i hovedsak av å rydde og gjøre seg klar til avgang. Til tross for utfordringer med å få bilen opp bakken etter helgens snøfall, kom vi oss avgårde og tilbake i høvelig tid.

Det kan konstateres at også årets tur var en suksess som frister til gjentagelse. For de som vurderer å engasjere seg i styret, er den årlige turen til Mjølfjell både et must og en motivasjon for å engasjere seg. Takk til styret og særlig Marius for nok en gang å ha stilt sin fritidsbolig til disposisjon. Vi håper det ikke er siste gang.

QUIZ

av Sverre Soløy

Bergen

1. Hva er den totale høyden av alle Bergens 7 fjell?
2. Statistisk sett; i hvilken måned regner det mest i Bergen, og hvor mange millimeter regner det i snitt i denne måneden?
3. Hvor mange offisielle bydeler består Bergen kommune av, og hvilke er disse?
4. Per 1. Januar 2015, fra hvilket land kommer den største innvandrerguppen i Bergen, og hvor mange innvandrere er registrert fra dette landet?
5. Hvor mange passasjerer var innom Bergen Lufthavn Flesland i 2014?

Jul

1. Ca. hvor mange tonn klementiner spiser nordmenn i året?
2. I 2014, hvor mange kroner brukte nordmenn i snitt på julegaver?
3. Til hvilken engelsk by har Bergen sendt et juletre hvert år siden 1949?
4. I følge BAs 2015 test av tradisjonell juleøl, hvilken sort kom dårligst ut, og var den eneste som fikk terningkast 1?
5. Hvilket årsjubileum har Pepperkakebyen i Bergen i 2015?

Aktuelle nyheter

1. Hva var det overordnede målet med FNs klimatoppmøte i Paris som ble avholdt fra 30. november til 11. desember 2015?
2. Hvilket norsk band spilte konsert på USF Verftet fredag 18. desember?
3. Hvor ble håndball-VM for kvinner arrangert i desember 2015?
4. Hva heter byen i California der 14 mennesker nylig mistet livet etter at minst to personer åpnet ild i en offentlig bygning?
5. Større stormer i Norge får navn etter et gitt mønster; Forbokstavene følger alfabetet (fra A-V, med unntak av Q), og det er annenhver gutt og jente. I løpet av 2015 har det blitt navngitt 5 stormer, nylig har Synne herjet. Hva har de 4 andre stormene i 2015 hett?

Svar:

Bergen: 1. 3221 meter 2. September, 283 mm 3. 8 stk, Arna-Bergenshus-Fana-Fyllingsdalen-Laksevåg-Ytrebygda-Årstad-Åsane 4. Polen, 6232 5. 6 216 841

Jul: 1. 28 000 tonn 2. 5622 kr 3. Newcastle 4. Mack Nissefant 5. 25

Aktuelle nyheter: 1. Å vedta en ny internasjonal avtale om kutt i CO2-utslipp som skal tre i kraft i 2020 2. BigBang 3. Danmark 4. San Bernardino 5. Nina, Ole, Petra, Roar